

Motion till riksdagen 2005/06:So34

av **Kenneth Johansson m.fl. (c)**
med anledning av skr. 2005/06:139

Nationell IT-strategi för vård och omsorg

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om vikten av att IT-strategin kompletteras med förslag till åtgärder för att använda IT i det förebyggande och hälsostärkande arbetet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om behovet av handfasta förslag hur man kan öppna kvalitetsregistren samt länka dem till IT-strukturen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om behovet av en tydligare strategi för hur resurser till IT-strategins förverkligande skall kunna mobiliseras.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om en PPP-lösning (offentligt-privat-partnerskap) för drift och utveckling av delar av det nationella hälsönätet.

Inledning

En bättre användning av IT i vården och omsorgen rymmer oerhört stora möjligheter. Centerpartiet har under en följd av år förgäves kämpat för att visionen om ett nationellt hälsönät ska förverkligas. Dessutom har vi tillsammans med övriga partier i Allians för Sverige enats om en rad åtgärder för att bl.a. skapa öppna kvalitetsregister och bättre elektronisk journalföring.

Regeringens ledarskap i denna viktiga framtidsfråga har hittills varit svagt och som en följd har vårdsektorn gjort betydande investeringar i IT-system utan att potentialen tillnärmelsevis kunnat tas tillvara. En mer aktiv hållning hade måhända kunnat bidra till lösningen av flera av de senaste årens problem inom vården och omsorgen. Det gäller exempelvis kaoset i uppföljning och rehabilitering av sjukskrivna, de bristfälliga vårdkedjorna mellan sjukvård och äldreomsorg m.m.

Fel! Okänt namn på

Det är därför med tillfredsställelse vi välkomnar att regeringen nu på nytt ägnar IT-frågorna uppmärksamhet och att arbetet – i samarbete med Sveriges landsting och kommuner, Apoteket och andra aktörer – äntligen har börjat komma igång. Regeringens skrivelse befinner sig dock fortfarande på ett inledande och analyserande stadium. Det krävs framgent en tydlig prioritering och ett starkt ledarskap för att förverkliga de målsättningar som nu börjar ställas upp och utveckla konkreta förslag. En ny regering med ett starkt centerinflytande kommer att lägga all den kraft som behövs bakom fullföljandet och utvecklandet av IT-strategin.

I huvudsak är analysen i och inriktningen på IT-strategin bra och överensstämmer i hög utsträckning med de tankar Centerpartiet presenterat under det senaste året. Centerpartiet – som vill hålla fast vid beteckningen nationellt hälsönät – har dock i ännu högre grad markerat att IT-strategin måste präglas av en betydande nationell samordning. Det måste också finnas en beredskap för omfattande gemensamma investeringar för att skapa en verkligt gemensam IT-infrastruktur. Annars riskerar strategin att stanna på pappret.

Lättillgänglig information och tjänster för medborgarna

Om någonting berörs otillräckligt i skrivelsens analys och förslag så är det insikten att ett välfungerande IT-stöd kan ha en stor betydelse för att mobilisera individernas intresse och möjligheter att förebygga hälsoproblem. En av hälsönätets viktigaste funktioner är ett bra och användarvänligt gränssnitt för medborgaren och patienten. Centerpartiet har under hösten presenterat en idé om ett individuellt elektroniskt hälsopass. Hälsopasset är en personlig hemsida – som kan liknas vid gränssnittet för en Internet-bank – och bör innehålla tillgång till lämpliga journaluppgifter och möjligheter att kontakta och kommunicera med sina vårdgivare. Där bör finnas en lättbegriplig ingång till kvalitetsregister och hälsoinformation. Den egna sidan bör också kunna ha ”interaktiva” inslag, såsom möjligheter att föra in egna hälsodata, tillgång till kvalitativa livsstilstester, samt information om livsstilsfaktorers betydelse och tips om hur man kan leva mer hälsosamt. Genomförda vaccinationer och värden från hälsoundersökningar m.m. ska självfallet också föras in på den personliga sidan och i den elektroniska journal den hänger samman med.

Det är viktigt att IT-strategin kompletteras med förslag till åtgärder för att använda IT i det förebyggande och hälsostärkande arbetet, exempelvis i form av ett individuellt hälsopass. Detta bör ges regeringen till känna.

Öppna kvalitetsregister

Strategin framhåller att en nationell IT-infrastruktur ger nya möjligheter att automatiskt sammanföra avidentifierade data om medborgarnas hälsa, vårdre-

sultat mm till gemensamma databaser. Men trots att strategin betonar vikten av en bättre tillgång till hälso- och kvalitetsinformation för både patienter och vårdansvariga saknas handfasta förlag på att öppna kvalitetsregistren samt länka dem till IT-strukturen. Det är angeläget att sådana förslag skyndsamt utarbetas. Detta bör ges regeringen till känna.

Finansiering och genomförande av hälsonätet

Det är bara att den nationella strategin lägger stor vikt vid utvecklande av gemensam informationsstruktur och gemensam teknisk infrastruktur. Framgång i detta arbete är grundläggande för att IT i vården ska kunna bidra till både högre effektivitet och bättre kvalitet. Det är självklart värdefullt att samordningen sker i samarbete mellan landsting och andra vårdgivare samt den nationella nivån. För att samordningen inte ska stanna vid en långdragen och ojämn harmonisering krävs en tydlig vision och en beredskap att fatta beslut om gemensamma standarder och tekniska lösningar även om inte alla aktörer är överens i alla detaljer.

Ett ambitiöst förverkligande av IT-strategin förutsätter investeringar som kan uppgå till mångmiljardbelopp. Centerpartiet instämmer med skrivelsen om att en renodlat statlig finansiering knappast kan vara aktuell. Men det behövs troligen en tydligare strategi för finansieringen än de resonemang som nu föreligger. Det behövs en tydligare strategi för hur resurser till detta gemensamma projekt ska kunna mobiliseras. Detta bör ges regeringen till känna.

Det krävs sannolikt också att en ny aktör utanför de befintliga landstingen skapas som kan stå som huvudman för de gemensamma investeringar som behöver göras, samla teknisk och annan kompetens samt driva arbetet framåt. Centerpartiet har tidigare föreslagit att en PPP-lösning (Private-Public-Partnership) kan vara en lösning för att skapa finansiella muskler bakom ett nationellt hälsonät. Det kan t.ex. handla om att skapa ett gemensamt bolag som tar över både driften och utvecklingen av de delar i hälsonätet som är gränsöverskridande, t.ex. Sjunet. Bolaget skulle kunna samarbeta med Socialstyrelsen kring utarbetandet av standarder, där Socialstyrelsen står för de medicinska bedömningarna och bolaget för de tekniska lösningarna. Intäkterna till bolaget skulle kunna bestå dels av statliga bidrag, dels av användaravgifter från vårdgivarna. Möjligen kan man också sälja vissa avidentifierade registeruppgifter till exempelvis läkemedelsindustrin för utvärdering av läkemedel och behandlingsmetoder m.m. Varken inrättandet av en PPP-lösning eller försäljning av avidentifierade registeruppgifter får dock ske till priset av en försämrad personlig integritet.

Vad som ovan anförts om en PPP-lösning (Private-Public-Partnership) för drift och utveckling av delar av det nationella hälsonätet bör ges regeringen till känna.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 4 april 2006

Kenneth Johansson (c)

Jan Andersson (c)

Birgitta Carlsson (c)

Birgitta Sellén (c)

Margareta Andersson (c)

Sofia Larsen (c)

Annika Qarlsson (c)